

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לרפואת

הילד יואל צבי בן מוריה לרפואה שלמה

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי יוסף יוסף אבן הרה"ק ר' אריה לייב הורוויץ זצ"ל
הרה"ק רבי אלטער אברהם יוסף הלוי ב"ר חיים פייבוש הורוויץ זצ"ל

משנה ד'

משנה זו באה ללמד שאם הגישו לו כל מיני סוגי מאכלים, על מה יש לברך בתחילה.

רבינו עובדיה מברטנורא

מין שבעה - חיטה ושעורה וגפן ותאנה
ורמון זית ותמרים, דהני עדיפי הואיל
ונשתבחה בהן א"י.

מברך על איזה מהם שירצה - דחביב
עדיף. והלכה כחכמים.

היו לפניו מיני הרבה אם הגישו לפני האדם כל מיני סוגי מאכלים, ורוצה לאכול
מכולם, על מה יש עליו לברך בתחילה? **רבי יהודה אומר: אם יש ביניהם מין
שבעה** כלומר אם בין הדברים שהגישו לפניו היה אחד משבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ
ישראל, שהם חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זיתים ותמרים, **מברך עליו** בתחילה, לפי
שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל קודמים לברכה. ואם יש לפניו כמה דברים שהם
משבעת המינים, על מה יברך בתחילה? על כך אמרו כלל בגמרא: "כל המוקדם בפסוק זה "ארץ
חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון, ארץ זית שמן ודבש" (דבש היינו תמרים) - מוקדם לברכה",
לפי שהפסוק בא לשבח את ארץ ישראל שיש בה את הפירות החשובים האלה, ומנאם כסדר
חשיבותם (רש"י). ועוד אמרו: כל הסמוך לתיבת 'ארץ' השנייה בפסוק (ארץ זית שמן ודבש),
חשוב יותר מהמאוחר ממנו לתיבת 'ארץ' הראשונה, ומכאן שכך הוא סדר חשיבותם: חיטים,
זיתים, שעורה, *תמרים, ענבים, **תאנים, ורימונים **וחכמים** שחולקים **אומרים: מברך
על איזה מהן שירצה** לאכול בתחילה, כלומר שצריך לברך על הסוג שהכי חביב עליו
ואותו רוצה לאכול בתחילה***.

*ויש שמקדימים את השעורים לזיתים לעניין ברכה, לפי שלעולם ברכת 'בורא מיני מזונות'
קודמת לברכת הפירות, וברכת המוציא קודמת לכל.

**והמדובר על האוכל ענבים כמו שהם, ולא השותה יין שעשוי מענבים, שהואיל וליין יש לו
ברכה מיוחדת בפני עצמו ברכת 'בורא פרי הגפן', שהיא חשובה יותר וקודמת אפילו לזיתים.

***בגמרא מובאות שתי דעות לגבי המחלוקת במשנתנו בין רבי יהודה לחכמים. אחד סובר שלא
נחלקו רבי יהודה וחכמים אלא במינים שברכותיהם שוות (היינו שיש להם את אותה ברכה,
כגון: תמרים ותפוחים, ששניהם ברכתם 'בורא פרי העץ'), ורוצה לפטור את שניהם בברכה
אחת, שבמקרה כזה רבי יהודה סובר: מין שבעה עדיף, כלומר שמברך על התמרים ופותר את
התפוחים, וחכמים סוברים שחביב עדיף, כלומר שיש עליו לברך על מה שהוא חביב עליו ורוצה
אותו יותר. אבל במינים שאין ברכותיהם שוות, דברי הכל מברך על זה ואח"כ מברך על הסוג
האחר. ויש בכך שלושה פירושים. 1. שמברך על איזה מהם שירצה בתחילה. 2. שמברך על מה
שחביב עליו בתחילה. 3. שמברך על הפרי שהוא משבעת המינים בתחילה. ויש מי שסובר
בגמרא, שאף אם אין ברכותיהם שוות נחלקו רבי יהודה וחכמים על איזה מהם יברך בתחילה,
על מין שבעה, או על החביב.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

והרמב"ם פוסק: היו לפניו מינין הרבה, אם היו ברכותיהן שוות, מברך על אחת מהם ופוטר את השאר, ואם אין ברכותיהם שוות, מברך על כל אחת מהן ברכה הראויה לו, ואיזה מהם שירצה להקדים מקדים, ואם אינו רוצה בזה יותר מזה, אם יש ביניהם אחד משבעת המינים, עליו הוא מברך תחילה, וכל הקודם בפסוק קודם בברכה. (הלכות ברכות ח, יג)

והשולחן ערוך פוסק: שאם ברכותיהן שוות ויש ביניהם ממין שבעה, מקדים לברך על מין שבעה, ואם אין ביניהם מין שבעה, מקדים לברך על החביב עליו ביותר. ואם אין ברכותיהם שוות איזה מהם שירצה יקדים. (שולחן ערוך או"ח, ריא, א)

משנה ה'

להבנת המשנה נקדים ונאמר שכאשר נאמר במשנה 'מזון', הכוונה לסעודה שבה האדם אוכל לחם.

בְּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמְּזוֹן אם שתה יין לפני הסעודה, וברך עליו, **פָּטַר** מן הברכה **אֶת הַיַּיִן שֶׁלְאַחַר הַמְּזוֹן** היינו שאין צריך לברך בשנית על היין שמוגש לאחר הסעודה, קודם ברכת המזון*. **בְּרַךְ עַל הַפְּרָפְרָת** כל מאכל שרגילים ללפת בו את הפת (היינו שמצוי שאוכלים אותו עם לחם) כגון ירקות, דגים, בשר ומיני תבשיל וכדומה קרוי 'פרפרת' **שֶׁלִּפְנֵי הַמְּזוֹן** ויש שאוכלים פרפרת לפני הסעודה לשם גירוי התיאבון, וכן גם לאחר הסעודה לשם קינוח, כעין לפתן, ויש מפרשים שפרפרת היא סוג של עוגה שמברכם עליה 'בורא מיני מזונות', ובאה המשנה ללמד שאם אכל פרפרת לפני הסעודה **פָּטַר אֶת הַפְּרָפְרָת שֶׁלְאַחַר הַמְּזוֹן** כלומר שבאה המשנה ללמד, שהאוכל פרפרת לפני הסעודה וברך עליה, אינו צריך לשוב ולברך על הפרפרת המוגשת בסוף הסעודה, קודם ברכת המזון, לפי שכבר נפטר בברכה שבירך לפני הסעודה, **בְּרַךְ עַל הַפֶּת** ברכת 'המוציא לחם מן הארץ', **פָּטַר אֶת הַפְּרָפְרָת** שאוכלה בתוך הסעודה, אפילו שאוכל אותה שלא מחמת הסעודה, לפי שהפרפרת טפלה לפת, וברכת הפת פוטרת אותה. אבל אם ברך תחילה **עַל הַפְּרָפְרָת** וכגון שמדובר על סוג של לחם שמברכים עליו בורא מיני מזונות (כגון שנילוש במי פירות), **לֹא פָּטַר אֶת הַפֶּת** מברכת המוציא, לפי שאין טפל פוטר את העיקר, ואפילו אם התכוון לפטור בברכת בורא מיני מזונות של הפרפרת את הפת, אינו פוטר אותה, וחייב הוא לברך עליה ברכת המוציא, אבל אם בא לאכול מעשה קדירה כגון דייסה, לאחר שברך על הפרפרת, אינו צריך לברך שנית, לפי שנפטר כשברך על הפרפרת 'בורא מיני מזונות'. **בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אִף לֹא מַעֲשֵׂה קְדֵרָה** כלומר שלדעת בית שמאי, כשם שהמברך על הפרפרת אינו פוטר את הפת, כך אינו פוטר מעשה קדירה. ואין הלכה כבית שמאי.

*בגמרא מבואר שמה שלמדנו שהיין שלפני המזון פוטר את היין שלאחר המזון, המדובר בשבתות ובימים טובים, הואיל ואדם קובע סעודתו על היין, ובדעתו לשבת ולשתות אחר הסעודה, וכשבירך בקידוש על היין בירך על דעת כן, אבל בשאר ימות השנה, בזמן שאינו רגיל לשתות יין לאחר הסעודה, חוזר ומברך על היין שמוגש בסוף הסעודה, שהרי זה נחשב כאדם שנמלך בדעתו ומתחיל בשתיה מחדש.

רבינו עובדיה מברטנורא

פטר את היין שלאחר המזון - הני מילי בשבתות וימים טובים, שרגילים לקבוע על היין לאחר המזון, וכשברך על היין לפני המזון אדעתא דהכי בריך. אבל בשאר ימים שאין רגילים לקבוע עצמן על היין שלאחר המזון, אין היין שלפני המזון פוטר היין שלאחר המזון. וכל לאחר המזון דתנן במתניתין היינו לאחר שסלקו ידיהם מן הפת קודם שיברכו ברכת המזון.

פרפרת - כל דבר שמלפתים בו את הפת, כגון בשר וביצים ודגים קרויים פרפרת. ופעמים שהיו מביאים פרפראות קודם סעודה להמשיך האכילה, וחוזרים ומביאים פרפראות אחרות לאחר הסעודה אחר שמשכו ידיהם מן הפת.

מעשה קדרה - כגון הריפות וגרש כרמל וקמח שנתבשל במים, כגון הלבבות וכיוצא בהן. ואית דמפרשי פרפרת דמתניתין - פת הצנומה בקערה, שאין בה מראה לחם, דמברכים עליה בורא מיני מזונות. והשתא ניחא דאיצטריך לאשמעינן בריך על הפרפרת לא פטר את הפת, אף על גב דהיא נמי מין פת. אבל מעשה קדרה פטר. ובית שמאי סברי כשם שאם בריך על הפרפרת לא פטר את הפת, כך לא פטר מעשה קדרה. ואין הלכה כב"ש.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)

by Getty